

Statenmededeling

Onderwerp

IBT rapport "Onderzoek naar het gemeentelijk toezicht op realisatie externe veiligheidsmaatregelen langs het spoor"

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4371016

PS: 4377767

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De resultaten van het IBT rapport 'Gemeentelijk toezicht op realisatie externe veiligheidsmaatregelen langs het spoor'.

Aanleiding

Door verbouwwerkzaamheden aan het spoor in Duitsland tussen 2015 en 2024 rijden er tijdelijk veel meer goederentreinen over de Brabantroute (zuidelijke omleidingsroute) en ook meer transporten van gevaarlijke stoffen. Transport van gevaarlijk stoffen brengt risico's met zich mee voor mensen die wonen, werken en recreëren in de directe nabijheid van routes waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Gemeenten hebben de taak om bij ruimtelijke ontwikkelingen langs het spoor af te wegen of er veiligheidsmaatregelen nodig zijn. Als er maatregelen moeten komen, is het belangrijk dat ze ook in de praktijk worden gerealiseerd en onderhouden. Daarom is het IBT onderzoek 'Gemeentelijk toezicht op realisatie externe veiligheidsmaatregelen langs het spoor' opgenomen als één van de prioritaire toezichtthema's in de uitvoeringsprogramma's interbestuurlijk toezicht 2017 en 2018.

Doel van het project "Gemeentelijk toezicht op de realisatie van externe veiligheidsmaatregelen langs het spoor" is inzicht te verkrijgen of:

- a) externe veiligheid in spoorzones op een juiste wijze is verankerd in het bestemmingsplan en is doorvertaald in de uitvoering van het bestemmingsplan en;
- b) de veiligheidsmaatregelen in de praktijk zijn gerealiseerd en worden onderhouden en;

c) toezicht op en handhaving van de externe veiligheid regelgeving in spoorzones in de praktijk op een adequate manier wordt uitgevoerd.

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4371016

PS: 4377767

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het interbestuurlijk toezicht op gemeenten. Dat is geregeld in de Gemeentewet. Gedeputeerde Staten stellen het rapport vast en informeren uw Staten, gelet op de actieve informatieplicht in de Provinciewet.

Kernboodschap

1. Er zijn bij veel van de onderzochte gemeenten aanwijsbare verbeteringen mogelijk bij de taakuitvoering op het gebied van externe veiligheid langs het spoor.

De elf betrokken gemeenten hebben een individueel inspectierapport ontvangen met hierin de belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Kort samengevat:

1. Positief is dat het merendeel van de gemeenten voldoende aandacht heeft voor externe veiligheid in het bestemmingsplan.
2. Zorgpunt is dat bij veel van de onderzochte gemeenten ook nog steeds verbeteringen noodzakelijk zijn bij de taakuitvoering op het gebied van externe veiligheid langs het spoor.
3. De aanbevelingen richten zich onder meer op betere juridische borging van externe veiligheidsmaatregelen in het bestemmingsplan, verbetering van de afstemming en samenwerking binnen de gemeente en de Veiligheidsregio, meer monitoring van realisatie en onderhoud van de veiligheidsmaatregelen in de praktijk, aandacht voor toezicht en handhaving in de realisatie- en gebruiksfase en rollen, taken en verantwoordelijkheden op het gebied van risicocommunicatie naar omwonenden.

De gemeenten herkennen zich in onze conclusies en aanbevelingen en hebben aangegeven die op te pakken. Als we tijdens de locatiebezoeken situaties tegen kwamen waarbij naar ons oordeel de veiligheid in gevaar kon komen, zoals een geblokkeerde vluchtroute, hebben wij de betreffende gemeente gevraagd direct actie te ondernemen. Dat hebben zij ook in alle gevallen gedaan.

2. Door onze onderzoeksresultaten breed te delen met alle Brabantse spoorgemeenten stimuleren wij ook de niet onderzochte gemeenten om na te gaan waar de taakuitvoering op het gebied van externe veiligheid langs het spoor (verder) kan worden verbeterd. Dit leidt tot een veiligere leefomgeving voor Brabantse burgers.

In Brabant zijn in totaal 29 gemeenten met spoorwegen. Dit Brabant brede eindrapport is bedoeld om de verkregen inzichten bij de elf onderzochte gemeenten te delen met alle spoorgemeenten in Brabant. Daardoor kunnen gemeenten van elkaar leren om - waar nodig - te komen tot verdere verbetering van de taakuitvoering op het gebied van externe veiligheid langs het spoor.

3. Het valt op dat enkele conclusies van het huidige IBT onderzoek in eerdere onderzoeksrapporten ook naar voren zijn gekomen.

Eerder onderzoeksrapporten zoals het eindrapport 'Evaluatie Verantwoordingsplicht groepsrisico' van het ministerie van VROM uit 2010, 'Beoordeling praktijken verantwoording groepsrisico onderzoeksrapport' van het IPO van 31 maart 2014 en de provinciale IBT onderzoeken 'Borging externe veiligheid in Brabantse bestemmingsplannen' en 'Gemeentelijk toezicht op de brandveiligheid bij zorginstellingen in de provincie Noord-Brabant' uit 2014 en 2015 toonden ook al aan dat verbetering van de taakuitvoering op het gebied van externe veiligheid nodig is. Daarbij is overigens gebleken dat de complexiteit van externe veiligheid en de bijbehorende rijksregelgeving een belangrijke oorzaak is voor het onvoldoende verwerken van externe veiligheid in de bestemmingsplannen.

Het huidige onderzoeksrapport bevestigt dit beeld voor spoorzones. Dit is een nadrukkelijk aandachtspunt voor de betreffende gemeenten. We vertrouwen er op dat gemeenten gezamenlijk deze conclusies voortvarend oppakken en hun organisatie en uitvoeringspraktijk daar waar nodig structureel daarop aanpassen. Zodat we bij volgende IBT onderzoeken een blijvende verbetering zien. Get op het voorgaande nemen we bij de voorbereidingen van ons IBT uitvoeringsprogramma 2019 in overweging om dit onderwerp wederom als één van de toezichtthema's op te nemen.

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4371016

PS: 4377767

Consequenties

Geen bijzonderheden.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing.

Communicatie

Individuele inspectierapporten.

Alle onderzochte gemeenten zijn door ons voorafgaand aan het onderzoek daarover schriftelijk geïnformeerd. Alle individuele concept inspectierapporten zijn voor hoor en wederhoor aan de gemeenten toegezonden. De ontvangen reacties zijn verwerkt in de definitieve inspectierapporten. Die zijn vervolgens aan de colleges van B&W van de gemeenten toegezonden.

Brabant breed eindrapport.

Voor de opzet en uitvoering van het onderzoek is gebruik gemaakt van een klankbordgroep. De conclusies en aanbevelingen zijn besproken met de klankbordgroep en de contactpersonen van de betrokken gemeenten. De conclusies en aanbevelingen werden breed herkend. Het concept eindrapport is samen met het concept persbericht en de concept Statenmededeling ambtelijk gecommuniceerd met de contactpersonen van de gemeenten. Het door ons vastgestelde eindrapport met bijbehorend persbericht is aan alle spoorgemeenten toegezonden. Het eindrapport is tevens gepubliceerd op de provinciale website: www.brabant.nl/ibt De planning is om na de

zomervakantie een themabijeenkomst te organiseren waar alle spoorgemeenten voor worden uitgenodigd om de conclusies en aanbevelingen uit het rapport te bespreken en Best Practices met elkaar te delen.

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4371016

PS: 4377767

Vervolg

Vanuit onze rol als interbestuurlijk toezichthouder monitoren we of de verbeterpunten door de betrokken gemeenten tijdig worden uitgevoerd. In het onverhoopte geval dat die gemeenten dat niet of onvoldoende doen, spreken we ze daarop aan conform de bestuurlijke interventieladder. In het uiterste geval kunnen we door toepassing van het instrument indeplaatsstelling de taken op kosten van gemeenten uitvoeren.

Daarnaast brengen we als provincie de conclusies en aanbevelingen richting het Rijk met het verzoek die te betrekken bij de ontwikkeling van het nieuwe landelijke beleid op het gebied van externe veiligheid (Modernisering omgevingsveiligheid) in het kader van de nieuwe Omgevingswet. Tevens worden de conclusies en aanbevelingen ingebracht in het Programma Brabant Veiliger en de Brabantse Spooragenda 2030. Daar kunnen de aanbevelingen over de onderdelen risicocommunicatie en juridische borging van EV maatregelen in bestemmingsplannen verder worden uitgewerkt en/of medewerking aan worden gegeven.

Bijlagen

1. IBT rapport "Onderzoek naar het gemeentelijk toezicht op realisatie externe veiligheidsmaatregelen langs het spoor"

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: mevrouw E. Breebaart, (073) 681 28 61,
ebreebaart@brabant.nl, eenheid Bestuursondersteuning en Onderzoek van
directeur NHL3.

Opdrachtnemer: de heer R.P.J. Wibier, (073) 680 81 88, rwibier@brabant.nl,
eenheid Kwaliteit vh Openbaar Bestuur van directeur NHL2.

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4371016

PS: 4377767